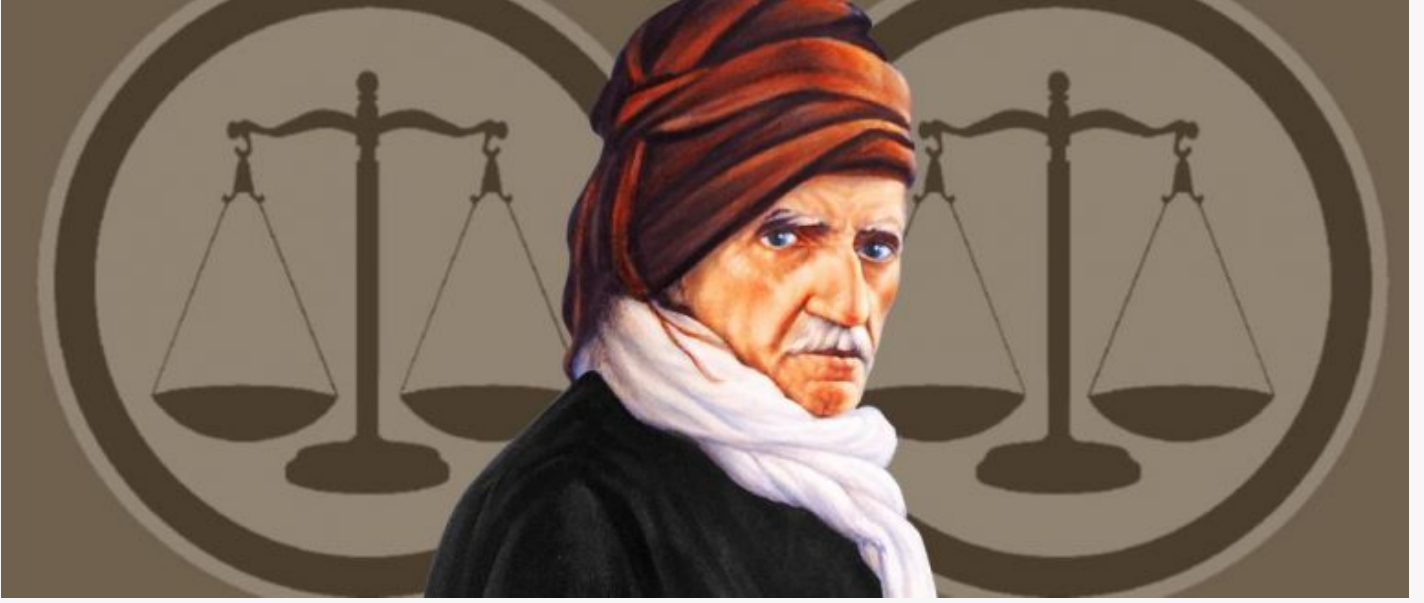

Üstad Bediüzzaman ve adalet

“Düstur-u nübüvvet “Kuvvet haktır, hak kuvvette değildir” der, zulmü keser, adaleti temin eder.” (Bediüzzaman Said Nursî)

Adalet, Allah’ın Adl isminin tecellisidir. Kur’ân’ın dört esastan biridir. Hayatın olmazsa olmazıdır. Sosyal hayatın sigortasıdır. İnsaniyetin gereğidir, ihtiyacıdır, şerefidir.

“Cemaat-ı insaniye çalışmalarının semerelerini mübadele etmekte adaletle muhtaçtır.” 1

Adaletin zıddı zulümdür. Adaletsizlik, herşeyin zir-ü zeber olması demektir. İnsaniyetin hak ve hukukunun mahvına sebeptir.

Üstad Bediüzzaman Hazretleri, Risale-i Nur yoluyla hakikî adaletin en güzel şekilde kısımlarını ve tarifini günümüz idrakine izah etmiş, adaletsizliğin bütün dengeleri ve cemiyeti alt üst edeceğini defalarca belirtmiştir. Ve müsavatsız adaletin adalet olamayacağını beyan etmiştir. “Evet, adalet iki şıktır: biri müsbet, diğeri menfidir. Müsbet ise, hak sahibine hakkını vermektir. İkinci kısım menfidir ki, haksızları terbiye etmektir.” 2 diyen Üstad Said Nursî Hazretleri, Cenab-ı Hakk’ın, her işini adaletle yaptığını buna delil ise, “Her şeye hassas mizanlarla, mahsus ölçülerle vücud vermek, suret giydirmek, yerli yerine koymak, nihayetsiz bir adalet ve mizan ile iş görüldüğünü gösterir.” 3

“Ve İsm-i Adl’in cilve-i a’zamından gelen kâinattaki adalet-i tâmmе, umum eşyanın muvazenelerini idare ediyor ve beşere de adaleti emrediyor.” 4 Ayrıca bu âlemde bazen tam manasıyla tecelli etmeyen adalet, mahkeme-i Kübra’nın kurulduğu Ahiret âleminde tamamen tecelli edeceğini: “Çünkü ekseriya zalim izzetinde, mazlum zilletinde kalıp, buradan göçüp gidiyorlar. Demek bir mahkeme-i kübraya bırakılıyor, te’hir ediliyor. Yoksa bakılmıyor değil. Bazan dünyada dahi ceza verir. Kurûn-u sâlifede cereyan eden âsi ve mütemerrid kavimlere gelen azablar gösteriyor ki: İnsan başıboş değil, bir celâl ve gayret sillesine her vakit maruzdur.” 5 Böylece, Cenab-ı Hakk’ın imhal edeceğini yani mühlet vereceğini, fakat ihmal etmeyeceğini de bizlere hatırlatmaktadır.

Bediüzzaman Hazretleri, Adalet-i mahza ve Adalet-i izafiye de şöylece izah etmiştir: “Adalet-i Mahza yani tam adalet: “kim bir cana kıymamış veya yeryüzünde fesad çıkarmamış birisini öldürürse, bütün insanları öldürmüş gibidir” (Maide Sûresi 32) âyetin mana-yı işaretisiyle: Bir masumun hakkı, bütün halk için dahi ibtal edilmez. Bir ferd dahi, umumun selâmeti için feda edilmez. Cenab-ı Hakk’ın nazar-ı merhametinde hak haktır, küçüğüne büyüğüne bakılmaz. Küçük, büyük için ibtal edilmez. Bir cemaatin selâmeti için, bir ferдин rızası bulunmadan hayatı ve hakkı feda edilmez. Hamiyet namına rızasıyla olsa, o başka meseledir.

Adalet-i izafiye ise: Küllün selâmeti için, cüz’ü feda eder. Cemaat için, ferдин hakkını nazara almaz.” 6

Üstad Bediüzzaman Hazretleri, her daim adalet-i mahzayı nazara vermiş ve bu zamanda da adalet-i mahzanın uygulanması gerekliliğini belirtmiştir. Bazılarının her ne kadar adalet-i izafiye bu zamanda uygulanmalıdır, “kurunun yanında yaş da yanabilir. Tam adalet uygulanmayabilir” “uygulamak zor” gibi düşünceler Risale-i Nur’un esaslarına ters düşmektedir. Daha doğrusu Kur’ân’a aykırıdır. Zaten şu anda uygulanan adalet, mahza olmadığı gibi izafi de değildir.

Bediüzzaman Hazretleri, günümüzde adalet-i mahzanın uygulanacağını âyet-i kerimelerle izah etmiştir. Hatta bu hususta Hazret-i Süleyman’ın (as) mu’cizesini de hatırlatmaktadır: “Ey ehl-i saltanat! Adalet-i tâmmeye yapmak isterseniz; Süleymanvari, rûy-i zemini etrafıyla görmeye ve anlamaya çalışınız. Çünkü bir hâkim-i adalet-pîşe, bir padişah-ı raiyet-perver; aktar-ı memleketine, her istediği vakit muttali olmak derecesine çıkmakla mes’uliyet-i maneviyeden kurtulur veya tam adalet yapabilir.” Cenab-ı Hak, şu âyetin lisan-ı remziyle manen diyor ki: “Ey benî-Âdem! Bir abdime geniş bir mülk ve o geniş mülkünde adalet-i tâmmeye yapmak için; ahval ve vukuat-ı zemine bizzât ittıla veriyorum ve madem herbir insana fitraten, zemine bir halife olmak kabiliyetini vermişim. Elbette o kabiliyete göre rûy-i zemini görecek ve bakacak, anlayacak istidadını dahi vermesini, hikmetim iktiza ettiğinden vermişim.” 7

Evet, beşer teknolojinin en gelişmiş çağını yaşıyor. Her şey kolaylaşmış. Kameralarla her yer kontrol ediliyor. Bediüzzaman’ın ifadesiyle: “Şimdi tekemmül-ü vesait-i nakliye ile âlem bir şehir-i vâhid hükmüne geçtiği gibi, matbuat ve telgraf gibi vesait-i muhabere ve müdavele ile ehl-i dünya bir meclisin ehli hükmündedir.” 8 Bu sebeple, adalet-i mahzanın uygulanması için bütün şartlar, sebepler ve vasıtalar hazırdır. “Adalet-i mahza kabil-i tatbik ise, adalet-i izafiyeye gidilmez, gidilse zulümdür.” 9

Dipnotlar:

- 1- İşaratü’l İ’caz 166.
- 2- Sözler 106.
- 3- age.86.
- 4- Lem’alar 603.
- 5- Sözler 84.
- 6- Mektubat 68.
- 7- Sözler 289.
- 8- Muhakemat 53.
- 9- Mektubat 68.